

Projev ministryně obrany

22.11.2022 - | Ministerstvo obrany ČR

Vážený pane prezidente, vážený pane premiére, vážený pane náčelníku Generálního štábu, generálové, velitelé, kolegyně, kolegové,

je pro mne velkou ctí být mezi vámi již podruhé jako ministryně obrany a vzpomínám si na naši vážnou únorovou debatu i na tu atmosféru, kdy jsme zde spolu seděli poprvé. Na napjatou situaci hrozící ruské invaze na Ukrajinu, kdy jsme ještě stále doufali v možnost diplomatického řešení, ale zároveň už plným tempem běžely naše přípravy na nejhorší možný scénář. Protože doufat, že nepřítel nezaútočí, není plán a armáda musí být připravená, ne překvapená.

Ten nejhorší scénář se bohužel stal realitou jen o dva dny později a my jsme spolu s našimi aliančními partnery museli reagovat změnou naší strategie a posilováním obranyschopnosti východního křídla, stejně jako vytvořením mechanismů pomoci Ukrajině v jejím spravedlivém boji za své osvobození a vlastní suverenitu. Troufám si tvrdit, že pokud jde o schopnost rychlé a účinné reakce, nemáme se rozhodně za co stydět. A děkuji vám všem za vaše maximální nasazení, častokrát na úkor vašich rodin, dovolených, volného času, přesčasů, víkendů. Opravdu, bylo toho hodně a byli jsme všichni v práci dlouhé hodiny. Moc vám za to děkuji a vážím si toho.

V rekordním čase jsme byli schopni prodloužit nasazení našich stíhačů vyslaných na obranu vzdušného prostoru pobaltských států v momentě, kdy to - právě ve stínu ruské hrozby - nejvíce potřebovaly. Dokázali jsme se, v mimořádně krátké době, postavit do čela mezinárodního bojového uskupení NATO nasazeného na Slovensku a vyslat do něj nejprve výsadkovou a následně mechanizovanou jednotku. Zvládli jsme pomoci Ukrajině nejen materiálně dodávkami munice a zbraňových systémů, ale i pohotovým poskytnutím přístřeší statisícům ukrajinských uprchlíků, především ženám a dětem i další humanitární pomocí, která stále přetrvává.

Obstáli jsme jako země, která je připravena a schopna rychle nasadit kapacity svých ozbrojených sil ve prospěch zajištění obrany Aliance a o kterou se mohou její partneři opřít.

Nikým nevyprovokovaný útok Ruské federace vůči Ukrajině přinesl našemu světu kompletní změnu paradigmatu - válka státu vůči jinému státu, s využitím veškerých ničivých nástrojů státní mašinerie, je v Evropě nejenom stále možná, ale doba varování, se stále zkracuje a to, musím říct, že překvapilo nás všechny. To s sebou samozřejmě přináší celou řadu implikací, nad kterými nelze zavírat oči.

Za prvé, charakter války na Ukrajině v sobě spojuje využívání těch nejmodernějších technologií, už o tom hovořil pan prezident i pan premiér i pan náčelník Generálního štábu. Ať už tedy těch bezpilotních prostředků, vyčkávací munice nebo dělostřeleckých systémů s koncovým naváděním, se zbraněmi o generaci staršími. Průběh války nám ukazuje, že na bojišti budoucnosti bude, vedle dronů, mít své místo nejen obrněná technika v podobě tanků a bojových vozidel pěchoty, ale i lehké pěší síly, byť vybavené těmi nejmodernějšími zbraňovými systémy, které jim propůjčí bezprecedentní letalitu. Přestože se zdá, že hlavní tíhu bojů na Ukrajině nesou síly v té pozemní doméně, nelze si nevšimnout skokově rostoucího významu kybernetické domény - ať už v působení na nepřítele anebo v získávání veřejného mínění na svou stranu. Celkově tak lze konstatovat, že úspěch na bojišti nepřináší nové technologické řešení v jedné z domén, ale dovedné využití dostupných prostředků ve všech pěti bojových doménách. A tomu musí odpovídat i řešení, které se budeme snažit spolu s vedením armády, s panem premiérem hledat při rozvoji Armády České republiky.

Za druhé, charakter války se v průběhu času mění, ale její povaha zůstává stejná. Byl, je a bude to zejména souboj vůlí. Kdo chce v tomto souboji vyhrát, musí mít na své straně obyvatelstvo ochotné a schopné k obraně vlasti. Přestože se Česká republika v případě svých ozbrojených sil vydala už před mnoha lety cestou profesionalizace, průběh války na Ukrajině ukazuje mimořádnou důležitost početné, motivované a po všech stránkách připravené Aktivní zálohy a já musím říct, že jsem velmi hrdá na to, že jsem během proběhlého víkendu měla možnost s panem náčelníkem Generálního štábu navštívit naše Aktivní zálohy, které právě nyní participují na ochraně státních hranic. A je to tedy složka, se kterou musíme v budoucnu počítat a musíme ji připravit na ostré nasazení. V následujících letech tedy musíme klást o to větší důraz nejen na zvyšování velikosti a bojových schopností Aktivní zálohy, ale i na využívání dalších nástrojů k růstu schopnosti a ochoty občanů na obranu vlasti. Mezi ně patří, možná i některým z vás dobře známý, nástroj Dobrovolných vojenských cvičení, který už nějakou dobu v naší legislativě je, ale zatím jej moc kandidátů nevyužilo. A proto tedy i nově do legislativy, která je nyní v ukončujícím připomínkovém řízení, tak nově zahrnujeme do legislativy i tzv. institut Dobrovolného převzetí branné povinnosti.

Aby však ochota občanů bránit svou vlast mohla být efektivně využita, musí být podpořena zejména municí, zbraňovými systémy, technikou, výzbrojí, výstrojí. Stát musí mít tyto prostředky nejen připravené v odpovídajícím množství před vypuknutím konfliktu, ale zároveň musí disponovat schopností podstatnou část těchto zbraňových systémů a munice na svém území nejen servisovat, ale - v ideálním případě - i přímo vyrábět. Pro obě dvě činnosti je úloha českého obranného průmyslu tedy zcela nezastupitelná. Proto je i prioritou naší vlády, mojí prioritou i dlouhodobou prioritou pana prezidenta podpora našeho českého obranného průmyslu a ukazuje se to i v konfliktu Rusko - Ukrajina, kde skutečně české firmy dodávají Ukrajině velmi vysoké procento vojenského materiálu a jsme za to všichni velice rádi a snažíme se jim za náš resort situaci nekomplikovat a naopak je v tomto konání podporovat.

Za třetí, kvantita nemůže nikdy plně nahradit kvalitu. Klademe si otázku, jak je možné, že se Ukrajina, mnohem menší země než Rusko, úspěšně brání nepřátelské invazi na svém území už více než tři čtvrtě roku? A to přestože Rusko má početní převahu prakticky ve všech zbraňových systémech a má k dispozici pro mobilizaci nesrovnatelně víc sil a prostředků? Já se domnívám, že hlavní rozdíl spočívá v té motivaci, o které jsem hovořila, i připravenosti ozbrojených sil - jak Generálního štábu, tak samotných jednotek a hlavně lidí ochotných bránit svou vlast. Pro armádu naší velikosti je to nejen pozitivní zjištění, ale také obrovský závazek do budoucna ve zvyšování bojových schopností a adaptaci na nové hrozby, tak jak o nich hovořil pan náčelník Generálního štábu.

Na tyto bude reagovat mimo jiné aktualizace Koncepce výstavby Armády České republiky, náš oblíbený KVAČR, jak tomu říkáme ve zkratce, která se připravuje. Dnes, po všech lekcích z konfliktu na východní hranici Aliance, ale můžeme, díky Bohu, konstatovat, že její předchůdkyně z roku 2019, tedy KVAČR, který schvalovala ještě předešlá vláda, se ukázal jako platný - mimo jiné i proto, že už tehdy tato koncepce reagovala na nelegální anexi Krymu a vyhlášení tzv. „Lidových republik“ na východě Ukrajiny na jaře roku 2014. Správně jsme tehdy identifikovali druh hrozeb i způsoby jejich řešení. Jestli nás realita v něčem překvapila, tak to není v druhu hrozeb, ale v jejich velikosti a v jejich provázanosti. Musíme proto urychleně pokračovat v modernizaci těžkého i středního manévrového prvku AČR a pokračovat i v budování lehkého. Naléhavě musíme dokončit zejména přezbrojení 7. mechanizované brigády novými bojovými vozidly pěchoty na straně jedné, a zároveň pokračovat v zavádění nových zbraňových systémů například v podobě moderních dělostřeleckých systémů, středních taktických dronů nebo generační obměně letounů taktického letectva na straně druhé.

Všechny cíle a úkoly, které jsem zde uvedla a které nás čekají (ať už jde o rychlou modernizaci armády, zvyšování bojových schopností, připravenost na nové hrozby, rozvoj obranného průmyslu,

připravenost obyvatelstva a další) vyžadují zejména silnou politickou vůli a hlavně také odpovídající rozpočtové prostředky a jejich stabilizaci. Naše vláda si obranu země a její financování a modernizaci armády vzala za významnou prioritu již před válkou na Ukrajině a já jsem přesvědčena, že po téměř jednom roce je patrné, že to opravdu myslíme vážně. Rozpočet Ministerstva obrany v příštím roce bude o čtvrtinu vyšší než letos, chceme naplnit cíl 2 % HDP, rozhýbali jsme klíčové modernizační projekty. Jsem opravdu ráda, že v tomto mám podporu svých kolegů z vlády, byť je to častokrát na úkor jejich resortů a děkuji za ni i panu premiérovi a panu prezidentovi.

Bezpečnost České republiky a potažmo celé Evropy je i dnes nerozlučně spjata s výsledkem války na Ukrajině. Je proto nejen naší morální povinností, ale i pragmatickým zájmem, aby z války Ukrajina vyšla vítězná, svrchovaná a demokratická. Proto budeme pokračovat nejen v materiální a politické podpoře Ukrajiny, ale nově i výcvikem ukrajinských ozbrojených sil.

Dámy a pánové, dovoluji mi v závěru připomenout jedno podobenství. Československo mělo významný podíl na vzniku státu Izrael v roce 1948, na což můžeme být dodnes hrdí a jsme hrdí. Naše tehdejší pomoc ustavujícímu se státu, který byl ihned napaden arabskými zeměmi, spočívala na třech pilířích – dodávkách zbraní a munice, výcviku izraelských vojáků československou armádou a občanské peněžní sbírce ve prospěch státu Izrael, která jen tak mimochodem vynesla 30 milionů tehdejších československých korun. Dámy a pánové, nepřipomíná vám to něco? Myslím, že to děláme dobře a já vám za to děkuji. Jsem hluboce přesvědčena, že po skončení války budeme moci být právem opět hrdí na to, jak jsme v nejtěžší geopolitické zkoušce samostatné České republiky obstáli - jako země, jako vojáci, jako občané i jako politici. A chtěla bych na tomto místě zvláště poděkovat vrchnímu veliteli ozbrojených sil panu prezidentovi za jeho dlouhotrvající podporu Armády ČR a uvědomuji si, jak moc je právě podpora i pana prezidenta důležitá pro naši zemi - v této situaci, v těchto dnech, na pozadí toho, co se v České republice i ve světě děje. Pane prezidente, děkuji vám.

Chtěla bych, samozřejmě, v úplném závěru svého projevu poděkovat všem vojákům, vojákyním za jejich službu České republice a vyslovit naději, že se v brzké budoucnosti dočkáme míru a naše snažení, naše aktivity spojené s modernizací Armády ČR budeme dál společně budovat tak, abychom nebyli pod tím obrovským tlakem, že se všechny země, nejenom ČR, vzpamatovaly, probraly z toho růžového obláčku a rozhodly se modernizovat svoje armády. Je to něco, s čím se také musíme my, jako politici, potýkat, protože já častokrát hovořím o dlouhých frontách na vojenský materiál. Tyto fronty opravdu dlouhé jsou a my nemůžeme otálet v tom, abychom se do těchto front zařadili a aby se nám konečně podařilo modernizovat armádu tak, aby odpovídala požadavkům 21. století a aby i byla atraktivní pro službu lidem, kteří se rozhodnou nebo přemýšlejí o tom v těchto dnech, že by nastoupili svojí vojenskou kariéru a možná právě to, co je brzdí v tom rozhodnutí je to, že nechtějí jezdit a užívat techniku, kterou užívali jejich dědové, v lepším případě otcové.

Ještě jednou díky za vaši službu!

<https://mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/velitelske-shromazdeni-2022:-projev-ministryne-obrany-240641>